

12 råd til din samtale med et barn, der potentielt oplever vold i hjemmet

Det kan som fagperson være svært at tale om vold med børn, og man kan være bange for at gøre ondt værre. Måske vil du kunne mærke på barnet, at det hverken er nemt eller behageligt at tale om volden, og det kan gøre, at du ikke får stillet alle de relevante spørgsmål. Det er i denne sammenhæng vigtigt at huske, at barnet allerede er i smerte, og at det ikke gør mere ondt, fordi du taler med barnet om dets oplevelse. Tværtimod er det barnets adgang til, at volden kan stoppes. Det er dog vigtigt, at samtalen er tryk for barnet. Du kan følge nedenstående 12 råd til din samtale med barnet.

1. **Tal med barnet uden forældrene er til stede.** Du kan risikere, at barnet ikke vil være ærligt, hvis forældrene er til stede, når du tager samtalen, fordi barnet fx kan frygte konsekvenser af egne udsagn eller føler loyalitet over for forældrene. Hvis du vil motivere barnet til at fortælle dig om sine oplevelser, bør du tale med barnet alene eller sammen med fx en lærer eller pædagog som ikke har part i familiens problemer. Samtalen kan finde sted uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og uden dennes tilstedeværelse, når hensynet til barnets eller den unges bedste taler herfor, jf. servicelovens §§ 50, stk. 3 og 48, stk. 1.
2. **Sæt god tid af til samtalen og skab tillid til barnet.** Start samtalen med mere ufarlige emner såsom barnets fritidsinteresser. Barnet kan synes, det er svært at gå direkte til de svære emner. Fortæl også barnet, hvor lang tid I skal tale sammen.
3. **Tilpas samtalen og dit sprog til barnets alder og stil konkrete, handlingsspecifikke spørgsmål.** Det er ikke sikkert, at barnet ved, hvad det selv har oplevet. Brug derfor de ord, som barnet selv anvender om de voldelige hændelser, barnet eventuelt har overværet eller været udsat for. Du kan fx spørge: Hvad sker der, når far bliver et monster/meget vred? Hvad siger mor, når hun siger grimme ord til dig?
4. **Informer barnet om, hvorfor du stiller dine spørgsmål, og hvad din rolle er.** Fortæl fx, at du er bekymret, eller at du har mulighed for at hjælpe, hvis der foregår ting i hjemmet, som barnet ikke bryder sig om. Fortæl barnet, hvordan du passer på børn, som oplever ting, de ikke bryder sig om. Fortæl både, hvad du kan gøre her og nu, og hvad forløbet vil være fremover. Du bør også fortælle, hvad barnets mor og far får at vide.
5. **Vær lyttende, rolig og støttende.** Det er vigtigt, at du kan bevare roen, og du bør derfor skjule de ubehagelige følelsesmæssige reaktioner, som barnets fortælling kan skabe i dig, og samtidigt fremstå varm og lyttende.
6. **Lad samtalen foregå på barnets præmisser.** Lad barnet fortælle det, som det selv er klar til at tale om og undgå at presse barnet til at fortælle mere. Lad samtalen foregå i det tempo, som barnet selv foretrækker. Og giv barnet mulighed for at kunne "trykke på en pauseknop" i samtalen og lave noget andet. Hvis barnet ikke virker tryk ved at tale med dig, kan du spørge, om der er andre voksne, som barnet godt kan lide at tale med.

- 7. Vis forståelse for den loyalitetskonflikt barnet kan føle ift. forældrene.** Du bør lytte til barnet uden at tale negativt om eller placere ansvar eller skyld hos forældrene.
- 8. Stil ikke ledende spørgsmål.** Ledende spørgsmål kan påvirke barnets udtalelser. Stil i stedet åbne spørgsmål, såsom: Hvordan går det hjemme hos dig? Har du ondt nogen steder i kroppen? Har nogen rørt dig på en måde, du ikke kan lide? Hvad gør dine forældre, når de bliver sure?
- 9. Anerkend barnets følelser og oplevelser.** Børn kan være i tvivl om, hvorvidt deres oplevelser er reelle. Det er derfor vigtigt, at du bekræfter barnet i, at dets oplevelser af hændelserne er reelle og forståelige. Efter samtalen er det vigtigt at bekræfte barnet i, at det har handlet rigtigt, og at det kan forvente hjælp.
- 10. Normaliser barnets oplevelser, men hold stadigvæk fast i, at det, barnet har oplevet, ikke er i orden.** Fortæl barnet, at det ikke står alene med sine oplevelser. Du kan fx sige: "Jeg har talt med flere andre børn, der har oplevet noget af det samme som dig. De har også været kede af det og haft brug for nogen at snakke med. Dem har jeg henvist til dette tilbud."
- 11. Bekræft barnet i, at konflikter eller vold i hjemmet aldrig af barnets skyld:** Mange børn føler skyld og skam, når der er vold i hjemmet, og derfor er det vigtigt at understrege overfor barnet, at konflikter og vold i hjemmet aldrig er barnets skyld.
- 12. Gentag hvad du har hørt og giv information om, hvad der vil ske fremadrettet.** Det er vigtigt, at barnet føler sig set og hørt, og at du, i din genfortælling af det barnet har fortalt, bruger nogle af de samme vendinger, som barnet har brugt om sine oplevelser. Fortæl barnet, hvad der videre kommer til at ske. Du bør også informere barnet, hvis du er nødsaget til at fortælle andre om barnets udsagn.